

SLOVENE

Štev. 241. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorlito nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10—12. ure dopoldne.
Mokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v petek, 21. oktobra 1904.

Izšla vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejemati: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pettitura (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondveta
24 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona šte. 188.

Italijanske volitve.

Italija stoji pred novimi volitvami. Državni zbor je razpuščen, in volivci stopajo na volišča, da izvolijo nove moč, ki naj vodijo usodo Italije na Monte Citorio.

Oai, ki kandidirajo, je pravzaprav ministrijski kabinet Giolittijev. Istodobno z razpuštilnim dekretom je Giolitti objavil tudi svoj program, katerega se hoče držati tudi v prihodnji dobi. Naglašajo v njem svobodomiselno stališče, a ves program je naperjen v prvi vrsti proti „najhujšim zatiravcem svobode“, proti demagogičnim socialistom. Sedanjí trenutek je pač najugodnejši za zmago Giolittijevca. Socialisti demokratje so z nepremišljeno splošno stavko delavstvu toliko škodovali in tako jasno pokazali, da je njih organizacija bolj škodljiva delavstvu kakor koristna, da stopa Giolitti brez strahu proti njim, zanašajoč se, da bo delavstvo samo pomagalo pobijati socialno demokracijo. Republikaška stranka je brez pomena, in tako sedaj stopa italijanska vlada pred narod v imenu avtoritete in socialnega reda proti prekucubom.

Iz tega programa je vredno ozreti se na nekatere točke. Vlada je proti vsakemu znižanju vojnih stroškov z zunanje političnih nagibov. Vladni program pravi: »Ena najnavadnejših zahtev, ki jih izražajo v novejšem času govorniki, ki hočejo na lahek način do sebi prislužiti ljudstva, je ta, da trdijo: Za vse bi se dobil denar, ako bi se zmanjšali stroški za vojsko. Ti pa pozabljajo, da je prvi pogoj za napredek in ugled vsake države varnost njenega narodnega obstanka; pozabljajo, da mora Italija, vsled svoje geografske lege, biti pripravljena hkrati za obrambo na suhem in na morju.« Vladni program trdi sicer, da zdaj politične zveze varujejo mir, a trdi tudi, da zveza je mogoča le med močnimi državami, ter naglašajo, da so v najnovejšem času ravno države z najbolj demokratsko ustavo najbolj pomno žele svoje vojne sile.

Dalje Giolitti visoko slavi narodnogospodarski napredek moderne Italije in našteva koristna dela, ki jih je že izvršil.

Ves oklic torej brani sedanjo državo proti revolucionarnim strankam. Proti katoličanom ali proti papeštvu ni najmanjše besedice. Ves oklic je tako sestavljen, kot bi vabil katoličane, naj pridejo na pomoč vladi reševati državo prekucubške nevarnosti. Notranja svoboda, ki se toliko naglašajo, in obsojanje vsakega nasilstva pa se glasi kakor nekak indirektni protest vlade proti radikalcem, ki zahtevajo, da se tudi v Italiji začne versko preganjanje kakor v Franciji.

Je pač čudna stvar s svobodo: Na mednarodnem shodu svobodomislecev, ki je nedavno zboroval v Rimu, in kjer je tudi znani Haeckel prepričeval svet o edinozveličavnosti darvinizma, so dobili premoč republikanci in radikalni socialisti, ki hočejo s terorizmom vse ljudi izpreobrniti k svojim nazorom. In pod geslom svobode pobija zopet Giolitti radikalne svobodnjake pri sedanjih volitvah.

Katoličani se ne bodo udeležili volitev kot stranka.

„Non expedit“ še ni preklican, dasi je približanje med Kvirinalom in Vatikanom precejšnje. Pač pa je gotovo, da bo ravno sedanja borba proti radikalnim revolucionarjem nagnila mnogo katoličanov, da bodo vendar nesli svoj glas v urno. „Osservatore Cattolico“ pravi, da v sedanjih razmerah niti krona niti državne naprave niso v nevarnosti, tudi če se katoličani ne postavljajo zanje v boj.

Rusko-japonska vojska.

Položaj na bojišču.

Danes imamo z bojišča najrazličnejša poročila. Londonska poročila trdijo, da se umikajo Rusi, peterburška pa, da se umikajo Japonci. Menda se ne motimo, če pravimo, da se je položaj z ruskimi uspehi pri Sahu znatno izpremenil na korist Rusov. Ako bi Rusi ne zavzeli zopet Linšipa,

prišla bi bila vsa ruska armada v silno nevarno položaj. Na Linšipu se je naslanjalo desno krilo ruske armade. Kuropatkin je nevarnost dobro spoznal in iztegal je Japoncem po budem boju s pomočjo rezerv od njih že zaseden Linšipu ter povrhu še dosegel južni breg reke Saho, kjer so morali Japonci zapustiti Sahopu. Južno od reke Saho se je pa ruska ofenziva zopet ustavila. Rusi so se torej ondi s severnega brega reke Saho pomaknili na južni breg. V tem je ruski uspeh na desnem krilu. Teh bojev se je udeleževalo pet vojnih zborov, torej večina ruske armade, ostali tri sibirski vojni zbori s dvema kozakiškima divizijama tvorijo levo vzhodno krilo ruske armade proti Kurokiju.

Ojama je svoje vr. desno krilo pri Pensiku moral imeti jako močno, ker proti temu je bila prvotno obrnjena ruska ofenziva. Ko se je ta ondi ponesrečila in je Ojama prišel prodirati, je računal na uspeh svojega zahodnega krila, na katerem je zbral toliko moči, kolikor jo je zmogel. Armadi Kurokijevi na vzhodnem krilu japonske armade ni smel odvzeti nobenega moča, ker je imela proti številnejšim Rusom jako težko stališče. Ojama je torej odvzel središču japonske armade t. j. armadi generala Nodzu svojo rezervo ter jo rabil pri napadu svojega zahodnega krila proti ruskemu zahodnemu krilu pri Linšipu z namenom, Russe odrezati od Mukdena. Ko je Oku zavzel Linšipu, so stali Japonci ob železnici, ki je velenavna za rusko umikanje ter so bili od železniškega mosta oddaljeni le še 17 km. Če bi se bil Japoncem še posrečil uspešen naskok proti vzhodu, bi dobili v reke tudi cesto in za Kuropatkina bi nastala katastrofa. Kuropatkin pa je vrget Japonce nazaj od severnega brega reke Saho in zopet zavzel Linšipu.

To je delni uspeh Rusov, seveda ne smemo prezreti, da Japonci stoje še neovirani na prostoru, katerega so odvzeli Rusom do 14. t. m., ko so deloma zavrnili rusko ofenzivo.

Vesti, da so Rusi prodrli japonsko središče, kot take nismo verjeli. Bili smo mnenja, da so si Rusi osvojili le neko pozicijo, oziroma prodrli skozi neko japonsko baterijo na japonskem levem krilu, kar je dalo povod detčnim vestem. To se da tudi iz Peterburga potrjujejo.

Londonskim vestem o zopetnem ruskem umikanju ni še pripisovati posebne važnosti. Te vesti bodo pač utihnile, ko bo

smatral Kuropatkin trenutek za ugoden preiti z vsemi ruskimi rezervami v boj.

Londonski, 20. oktobra. Dopsisnik Reuterjevega urada, ki se nahaja pri Ozuovi armadi, je poslal včeraj iz Fuzana sledeče poročilo: Ruske karte, ki so jih zaplenili Japonci, kažejo, da so Rusi svoje umikanje organizirali s tem, da so zasedli točke, ki jih bodo branili med umikanjem. To nam razjašnjuje počasnost japonskega prodiranja in neuspeh pri poskusu, otežkočiti Rusom umikanje, ki se vrši jako spretno. Poleg tega pa je v teh krajih polno sotesk, ki otežkujejo prodiranje. Japonska armada je onemogočila ruski načrt, obkoliti Japonce, s tem, da je prekorčila Hunho.

Londonski, 20. oktobra. Reuterjevemu uradu poročajo iz glavnega Okuovega taborišča včeraj: Srednja in desna armada med bitko nista le obdržali svojih pozicij, ampak tudi prodirali. Ruski oddelek, ki je napadel levo krilo desne armade, je bil potisnjen nazaj proti vzhodu. Leva armada ima isto obliko, ko izpočetka bitke, stoji pa 24 km bolj severno, ko prej.

Londonski, 20. oktobra. Dopsisniki tukajšnjih listov odločno dementirajo vesti, ki govoré o velikem japonskem porazu. Že 48 ur vlada na bojišču mir, ki ga bo Kuropatkin izrabil, da se bo počasi umikal; kajti njegova ofenziva ob Sahu je imela le ta namen, omogočiti veliki armadi umikanje, kar se je pa že doseglo.

Berolinski, 20. oktobra. »Tagl. Rundschau« poroča: Ojama je dobil iz Inkava pomoč ter pričel ofenzivo proti ruskemu centru. Rusi se med obupnim uporom umikajo.

Tokio, 20. oktobra. Zadnjih 24 ur ni bilo resnega boja. V taboru Japoncev je mir. Na ruskih bojnih letih je opaziti gibanje. Sodi se, da se hočejo Rusi umakniti.

Peterburg, 20. okt. Saharov poroča včeraj: Danes ni bilo nobenega boja.

Londonski, 20. oktobra. »Standard« poroča iz glavnega taborišča Kurokijevoga 17. t. m.: Kuropatkin bje boj za umikanje, vendar pa ni izključeno, da vkljub zlim izkušnjam še enkrat ponovi napad.

Londonski, 20. oktobra. Po poročilih od fronte je bitka pri Sahu končana. Končala se je z japonsko zmago (?), ki pa ni odločilna. Kuropatkin je umaknil svojo armado v najboljšem redu na nove postojanke. Na Japonskem in Angleškem priznavajo, da

LISTEK.

Pri patentnem odvetniku.

Na Francovem ringu je imel palačo, veliko, krasno, v najnovejšem slogu. Marmornati stebri so čuvali vhod. Istotako je marmor krasil stene v veži visokega priličja, v katerem so bili nastanjeni pisarniški prostori patentnega odvetnika, lastnika ponosne palače.

V veži se jedna izmed mnogih vrat odpro. Skozi nje se začujejo udarci biljardnih krogelj. Igrajo dijaki inozemci. Patentni odvetnik daje dijakom tujih narodnosti rad stanovanje in hrano ter vrh tega še dobro plačilo, da mu pravljajo v inozemske jesike popis iznajdb, katere želi dati patentovati v drugih državah.

Igralci so pravkar začeli zapuščati biljardno sobo. Hité na vrt v stekleni fotografiki paviljon gledat, kako odvetnikovi risarji fotografirajo načrte še patentovanih iznajdb.

Ta hip stopi v palačo mlad, sub, bleđ,

slabo oblečen in nenavadno zamišljen človek. V veži se ustavi pred vrati, na katerih je vizitka z napisom: F. Grünner, Patent-Anwalt und Ingenieur.

Potrka.

Blagodoneč glas se odzove v sobi; prišlec vstopi in se predstavi za tehnika. Z odvetnikom — stikim, elegantnim možem srednjih let — sečeta na zofu in mladi tehnik počne razkladati namen svojega obiska.

Premišljal je še dolgo, kako priti v okorn vedno naraščajoči socialni bedi. Slednjič se mu je posrečilo iznajti način, po katerem bi bilo mogoče za revno ljudstvo delati živež takorekoč iz nič. Izumil je dušikove klobase, ali poljudno izraženo: sapnate klobase. Ena klobasa bo vsakomur zadostovala za en dan. Veljala pa ne bo nič. Zakaj narejena bo iz človeške sape.

»Prosim, prosim«, ga ustavi odvetnik, »izrazite se jasneje. Ne razumem, kako bi se moglo kaj redilnega narediti iz zraka, ali kakor vi pravite, iz človeške sape.«

»To, kar dá živežu redilnost, je dušik, kajne?«, povzame mladi izumitelj. »Zrak pa

je zmes duška in kisika. Ko sspo potegnemo vase, pride v naša pljuča zrak, ki se v pljučih razkroji. Kisik ostane v nas, dušik pa izdihamo. In iz dušika, katerega izdihavamo, iz sspo, ki nam prihaja iz ust nameravam proizvajati tečno, doslej nepoznano jed.«

»Toda pravite, da bote iz sape klobase delali? Kako bo to?« To izreka odvetnik začne silno kašljati, vatane, stopi k oknu, se otre na vrt in se na ves glas zasmeha. Izumitelj ga začuden pogleda. Odvetnik se pa opraviči, da se je moral smejeti, ker je opazil nekaj izredno komičnega.

»Novo izumljeni jedi sem zato dal ime klobasa, ker bo na našej res imela podobo podolgate klobase«, odvrne izumitelj.

»Kako to?« vpraša odvetnik.

»Dušik se bo s pomočjo majhne železne brizgalnice stisnil skup, da bo postal kapljivo tekoč, kakor gosto olje ali mednik. In ta dušikov možnik bom hranil v kratkih cevkah iz železne pločevine.«

»To bodo pa „plehnate“ klobase«, de odvetnik.

»Vi se šalite?«

»Jaz ne. Morda se vi?«

»Jaz tudi ne.«

Odvetnik malo pomolči, potem vpraša:

»In česa želite sedaj od mene?«

»Blagovolite mi izposlovati v kakih desetih državah patent za iznajdbo dušikovih klobas.«

»To bo stalo brez mojega računa sedemsto forintov.«

»Ker nimam denarja, bi prosil dalje tudi, da gospod odvetnik založite zame to sveto. Ko bo patent podeljen, ga bom drago prodal in bom 90% izkupička izročil vam. Tako bova imela oba gotov dobiček. Rešila bova pa tudi socialno vprašanje. Zakaj odlej ne bo nikomur več treba skrbeti za vaškdanji kruh, in ves družabni red bo postal popolnoma drugačen!«

Patentni odvetnik vslane, dolgo hodi po sobi in premišlja. Hipoma se ustavi pred izumiteljem in pravi:

»Strinjam se z všim predlogom. Tu je moja roka! Stavim samo en pogoj: Preden

e je njegov strategični talent pokazal v še krasnejši luči.

Peterburg, 20. okt. Vsi hude dežju, ki je razmočil pota ter poškodoval mostove čez Hunho, je boj 18. t. m. trajal dalje. Pod pretezo, kakor bi hoteli napasti druge pesice, so ponoči napadli Japonci grlo osamelega drevesa, a so bili odbiti.

Peterburg, 20. oktobra. Listi občujejo grozne podatke o zadnjih bojih. Dopisnik »Mosk. Journala« pravi, da je na lastne oči videl, kako so bili uničeni čeli polki. Grozne izgube, ki jih je trpel častniški zbor, dokazujejo, da je njegovo ravnanje bilo vzvišeno nad vsa pohvalo. »Novoje Vremja« poroča iz Mukdena, da imajo največjo zaslugo za zadnje uspehe hrabri finski polki 22. divizije.

Peterburg, 20. oktobra. »Novoje Vremja« poroča iz Mukdena: Japonci so se dne 19. t. m. polagoma umikali. Sedeti po ogojenem žaru nad celo črto, so sežgali Japonci svoja živila. Kakor hitro se pota osuše, se boj prične iznova.

Berolin, 20. oktobra. Iz Peterburga poročajo, da se ondaj vso trdovratnostjo vzdržuje vest, da je pet divizij desnega japonskega krila pobitih ter mnogo Japoncev ujetih. Postaja Saho je v ruskih rokah.

Peterburg, 20. oktobra. Dopisnik »Birž. Vjed.« poroča včeraj iz Mukdena: Kozaki generala Miščenska so imeli boj z dvema bataljonoma japonske pehote. Ruska artiljerija je streljala tako silno, da so japonske baterije morale omolkniti, nakar so se Japonci pričeli umikati. Včeraj je obkolila prednja četa naše zshodne fronte en japonski bataljon, in ga prisilila, da je odložil orožje. Japonci se polagoma umikajo.

Pariz, 20. okt. General Nodzu se je poporazu umaknil za 10 vrst. Na poti je zapalil tri mandžurske vasi. Prebivalci so zbežali k Rusom.

Peterburg, 20. okt. Rennenkampfov oddelek je obkolil tri japonske prapore; vsak čas se pričakuje, da se udajo. Japonci pri umikanju zažigajo svoje velike zaloge. Desno rusko krilo napreduje.

Port Artur.

Razume se, da londonska vest, da je general Steselj pripravljen pustiti Japoncem mesto, pristanišče ter vse utrdbe, razum utrdbe Ljaotešan, kjer je spravljen toliko živeža in streliva, da zadostuje to za šest mesecev posadki 10.000 mož, gotovo ne bo resnična.

Ce ima general Steselj še živeža in streliva za 10.000 mož za šest mesecev, tedaj pač nima povoda, prepustiti sovražniku ostalih še nepremaganih utrdb, ker ima najmanj še 20.000 borilcev in torej z hrano in strelivom, ki bi bilo proračunjeno 10.000 možem za šest mesecev, posadko lahko preskrbi še za tri mesece.

V Tokiu mislijo, da je padeč Port Arturja v najbližnji bodočnost; japonski častniki pravijo, da se Port Artur en mesec več ne vzdrži.

Tako prorokovanje smo že večkrat čuli in vendar se trdnjava drži že osem mesecev. Padeč trdnjave je pač odvisen od tega, do kdaj bo Steselj imel dovolj streliva, živil in — vojakov.

Japonci sedaj sami pripovedujejo, da je pred Port Arturjem deslejš padlo 50.000 Japoncev. Od Daljnega voziye Japonci vedno nove obležne topeve k fronti.

založim denar za vas, mi prinesite pokazat sapnato klobaso. Ali ste zadovoljni?»

»O, da, da!« zakliče ubogi mladenič vesel in seže v ponudeno roko.

Patentni odvetnik in izumitelj se najprijazneje poslovita; mladi tehnik odhiti iz krasne palače poln sladkih upov.

V tem času je družbica, zbrana v steklenem paviljonu na vrtu, dovršila negativno kopijo jedne patentne predloge. Nekateri dijaki, njim na čelu velik, debel, rjav Turek, prinese odvetniku pokazat ploščo, na kateri se je videl načrt nanovo izumljenih žrebljev za konjske podkve.

»Poglejte«, pravi odvetnik, »isti dan, ko so došli patentni za to iznajdbo, jo je izumitelj že prodal za trinajst tisoč kron! Takle nič, pa se tako izplača!«

Tehnika, ki je hotel iz dušika proizvajati živež, je odvetnik kmalu pozabil. Saj je bil prepričan, da mladega izumitelja ne bo več nazaj.

In ga res ni bilo.

Haddi.

Čifu, 20. oktobra. Sklenjeno je, poiskati še ta mesec ali začetkom novembra splošen napad na trdnjavo.

London, 20. oktobra. Pri Miavtaotokih se je razbila japonska ladja, naložena s pšenico.

Peterburg, 20. oktobra. Iz Čifua poročajo: Japonska torpedovka je zadela pred Port Arturjem na mino ter se težko poško dovala. Obstreljevanje traja dalje.

London, 20. oktobra. Iz Čifua poroča včeraj »Daily Telegraph«: Vojaki trpe sedaj zelo vseh mrza. Glavne japonske artiljerijske pozicije imajo 400 topov, ki se raztezajo od Volčjega hriba do Takušana. Ogenj teh topov ne more škodovati trdnjavi, dokler delujejo še utrdbe pred glavno trdnjavo. Poročila o balističnem brodivanju delujejo na Japonce, da delajo na vse kriplje, da kmalu vzamejo trdnjavo. Vse kaže na nov napad.

London, 20. oktobra. »Daily Teleg.« poroča iz Čifua: S tem, da so si Japonci osvojili Volčji hrib, Zeleno goro, Takušan ter druge utrdbe, so prišli Japonci pred glavno črto ruskih utrdb. Deslejš se je vrnil le en splošni naskok na Port Artur, namreč oni od 21. do 24. avgusta. Tedaj so bili Japonci vrženi nazaj in so si osvojili le nekaj malih utrdb. Pri tej priliki so japonski generali hoteli nadaljevati boj toliko časa, da zavzame trdnjavo, a mikadovo povelje je zabranilo prelivanje krvi. Od tega časa so pa Japonci napadali le posamezne utrdbe. Najbolj se Japonci trudijo, da zavzame utrdbe, ki obklučujejo cesto proti Daljnem. Hudo so napadali tudi Išan, iz katerega bi lahko podpirali napad na Andinšan. Odtod bi se lahko približali Japonci evropskemu delu mesta ter prisilili k molku utrdbe Ljaotešan in Tigrov rep. Javno mnenje na Japonskem zahteva padca trdnjave, naj velja kar hoče. Koncentracija pomožnih čet in nadaljevanje bom bardementa kažeta na nov naskok. Posebno vpliva na dogodek pred Port Arturjem položaj na severu, odkoder poročajo o ruskih uspehih. Japonci vedo, da se bori čas zoper nje in valed tega je neobhodno potrebno, da Port Artur kmalu pade. Zima bi otežkočila operacije. Vreme je že mrzlo in morje viharo, kar otežkočuje blokado.

Rusi v kitajskih oblekah

Tokio, 20. oktobra. Japonska je na prosila vlado Zjed. držav, naj opozori peterburško vlado, da Rusi pošiljajo vojake pred fronto v kitajski obleki, kar je proti vojnim navadam.

Baltišk brodivje.

Fakheberg, 19. oktobra. (Ob petih popoldne.) Enaindvajset velikih ruskih vojnih ladij ter 8 ali 9 torpedovk ravnokar plove skozi Samsö Balt. Zadnja ladja je plula skozi Bsmaks ob petih. Ena danska torpedovka je odplula ob eni uri, da spremlja brodivje.

Pariz, 20. oktobra. »Matin« poroča iz Peterburga, da se bo brodivje admiralu Roždestvenskemu ločilo. Križarice bodo šle skozi Sueški prekop, oklepne vojne ladje pa okoli Rta dobre nade. Oklepnice bodo vlekle torpedovke, da se hranijo stroji.

Kuropatkin.

London, 20. oktobra. Gen. Kuropatkin je brzojavil carju, da bo pokoren njegovemu povelju (?) ter šel na pomoč Port Arturju naj smaga ali umre.

V Koreji.

Čifu, 20. oktobra. V teku zadnjega tedna se je izkrcalo v Genzanu 5000 mož pomožnih čet za japonsko armado.

Kitajci se ženijo na Japonsko!

»Vestnik mandžurske armije« poroča iz Kirina, da so Japonci po celem mestu razširili oklice, v katerih kličejo mlade, 20 do 30 let stare Kitajce, da se tam omože. Obljubujejo jim, da si bo vsak smel izbrati od štirih deklet ali žena po lastni volji. Japonke bodo same skrbale za obstanek svojih Kitajcev. Več kot tisoč mladih Kitajcev se je že oglasilo, da se preselijo na Japonsko. — To pač kaže, da na Japonskem že manjka moških, ker je vse na bojišču. Domače ljudi žrtvovati na bojišču in potem importirati Kitajce — to je pa čudna politika, ki se morda ne bo obnesla na zadovoljnost niti Japoncem niti — Japonkam!

Dva odlična ranjenca.

Pariz, 20. oktobra. V zapisniku ranjenih sta tudi generala Mayendorf, Rennenkampff, dva divizionarja in pet brigadirjev.

Zasedanje deželnih zborov.

V včerajšnji seji koroškega deželnega zbora je deželni odbornik Hönlinger poročal o zakonskem načrtu glede pogodbovanja, o dobivanju drv in paši. Dekliškem liceju v Celovcu so na predlog poslanca Doherniga dovolili za l. 1905 podporo 1500 K. Na predlog poslanca dr. Metniza so dovolili rudarskemu uradu v Plibergu za vzdrževanje pliberške ceste 1000 kron in za izredne poprave na tej cesti 2000 K. Poslanec Graienauer izjavlja, da je s to podporo deželni zbor izvršil svojo

dolžnost. Pri poročilu poslanca Winklerja o reviziji občinskih uradov je grajal slovenski posl. Graienauer, da se revizije občinskih uradov ne vrše popolnoma nepristransko. Sprejel je bil predlog, da se za revizijo obč. uradov nastavi pri deželnem knjigovodstvu nov uradnik. Sprejet je bil predlog posl. Doherniga, naj se v Beljaku ustanovi v zvezi z ljudsko šolo deška meščanska šola.

V včerajšnji seji šlesijskega deželnega zbora so bili burni prizori. Razpravljali so o 3000 kron podpori za nemški školski dom v Tesinu. Poljaki so izjavili, da se v tem domu ponemčuje slovanska mladina. Seveda je nemška večina kljub temu dovolila podporo.

Stajerski deželni zbor je včeraj razpravljal o predlogu poslanca Rokitsanskega glede novega brambenega zakona. Predlog zahteva, da se opustijo erozne vaje deželnih brambovcv v 11 in 12 službenem letu; dalje zahteva dveletno vojaško službo in graja krivični zistem pri plačevanju vojaških take. Predlog se odstopi na rodno-gospodarskemu odseku. Poslanec Kretn, predlaga ustanovitev poučnih tečajev o živinogajstvu za kmetijske sinove. Poslanec Hofmann predlaga: Vlada naj pospeši poizvedbo o sgradi bi že l. 1877. izmerjene železnice Gajsdorf Hartberg. Poslanec Pirimer predlaga, naj dež. odbor predloži zak. načrt, s katerim se uredi promet z avtomobili.

Prihodnje državnozborsko zasedanje.

Včeraj popoldne se je posvetoval katol. centum na Dunaju o stališču, ki naj ga zavzame klub v prihodnjem državnozborskem zasedanju nasproti drugim strankam in zlasti nasproti krščanskim socialcem. Sprejeta je bila resolucija, v kateri izjavlja klub, da smatra za nujno potrebno zvezo vseh resnično katoliških mislečih mož, da bo mogoč boj za pravo krščansko in socialno družabno preobnovo. Vsako resno zблиžanje med kršč. socialci in središčem bo pozdravil klub. Obžalovali so pa, da napadi na katoliške konservativce otežujejo zблиžanje. Dr. Kathrein je bil pooblaščen, naj posreduje za zблиžanje med konservativci in kršč. socialci. Kakor trde dubro poučeni konservativni krogi, bo državni zbor prišel zborovati dne 17. novembra.

Ogrski državni zbor.

Včeraj so razdelili med poslance zakonski načrt za ljudske šole. Mažari hočejo s tem načrtom popolnoma pomazuriti šolstvo na Ogrskem. Zakonski načrt so odstopili naučnemu odseku. V nadaljni seji je zbornica nadaljevala razpravo o začasnem trg. pogodbu z Italijo.

Papež dr. Luegerju.

Z Dunaja poročajo: Neki duhovnik, ki je že dije časa v Rimu, je 18. t. mes. bil zaslišan pri papežu in je nprasil za apostolski blagoslov dr. Luegerju povodom njegove 60letnice. Včeraj je pa dunajski župan dr. Lueger dobil brnjavko svetega očeta, ki slove: Sveti oče podeli mnogihljubenemu Luegerju svoj blagoslov ter mu obenem želi vse dobro in dolgo življenje.

„Zde“ in „Presente“.

V Moravski Tribavi se je pri kontrolnem shodu javil neki kamnosek z „Zde“. Stotnik ga je opozoril, da tako javljanje ni dopustno. Ko se je pri razdeljevanju vojaških knjižic še enkrat javil z „Zde“, ga je stotnik obsodil na tridnevni zapor.

V Tridentu sta se pri kontrolnem shodu deželnih brambovcv javila dva rezervista s „Presente“. Stotnik je nato dvema orožnikoma zapovedal, naj aretirata rezervista. Orožnika sta poprašala magistratnega ravnatelja, ali naj izvršita povelje. Ker ravnatelj ni dovolil aretacije, sta izjavila, da ne moreta izvršiti povelja, ker je v protislovju s predpisi za orožnike.

Trgovinske pogodbe.

Avstro ogrska konferenca je včeraj popoldne zopet pričela posvetovanje o navodilih pri drugem branju carinske pogodbe med Nemčijo in našo državo.

Kakor poročajo z Dunaja, so bili pri trgovskem ministru odposlanci izdelovalcev kos. Prošli so ministra, naj posreduje pri pogajanjih z Rusijo glede nove trgovinske pogodbe, da zniža carino pri uvozu kos, ker bo drugače ta industrija uničena.

Velikosrbski načrti.

Belgrajski listi slove spomin v Dobrovniku umrlega srbskega pisatelja Fabrisa zaradi njegovih velikih zaslug za razširjenje velikosrbske misli. »Politika« pozivlja srbske vladne kroge, naj ne obračajo svoje pozornosti zgolj na Makedonijo, marveč naj upoštevajo, da so tudi Hrvaška, Dalmacija, Bosna in Istra srbska tla.

Otroci brezvercev na Virtemberškem.

Virtemberška zbornica je sklenila resolucijo, v kateri izjavlja, da otrokom, ka-

terih stariši se brezverci, ni potreba obiskovati verskega pouka.

Vstaja Hererov.

Nemčija bo pričetkom meseca novembra poslala v Afriko 1600 mož. Dosedaj je Nemčija izdala že 100 milijonov mark, da bi udušila ustajo v Afriki. Pravijo, da bo treba še 100 milijonov.

Italijanska pravoslovna fakulteta v Inomostu.

Občinski svet v Inomostu je včeraj sprejel sledečo izjavo občinskega svetnika dr. Winklerja: Občinski svet v Inomostu, svest si svoje narodne dolžnosti, izjavlja ogorčenje prebivalstva, ker se je v Inomostu ustanovila italijanska pravoslovna fakulteta. To ustanovitev smatra nemško prebivalstvo v Inomostu za razžaljenje nemškega značaja mesta in ne more trpeti laške fakultete.

Prijet anarhist.

V Barceloni je policija aretirala nevarnega anarhista Fedra Sostera.

Angleška in Tibet.

Kakor izjavlja indijski urad, ni istinita vest, da bodo imeli Angleži 75 let zasledeno Cumbijsko dolino. Glavni stan angleške ekspedicije je dospel v Phary. Pot je bila nad vse težavna. Opešalo je 75 mož, a so jih rešili. V noči 17. t. m. je zapadel sneg. Dva vojaka sta umrla.

Maroški sultan in Angleži.

Angleži so jako nevoljni na maroškega sultana, ker še do sedaj ni le odgovoril na angleško protestno noto zaradi zaplenjenja Manebbigejevega premoženja, marveč še zasleduje njegovo rodbino.

Štajerske novice.

Š Trgatev po goricah ljutomerskih vrši se te dni. Kapljico vkljub neprijetnim razmeram vremenskim gospodarji hvalijo.

Š Slamnjak. Po kresnih vinorodnih gričih naših uuhavajo klopotei, a toliko bolj glasijo se topiči ob sedanjem času bratve. Skropljeni trs je še skoro zelen. Koder so škropljenje opustili, tam je les brez listja. In videti je nakako otožno, kako da grozdčki visijo po »suhih« šibicah. Mošt meri po 16 stopinj sladkorja.

Š Stanovščak. Isredno vreme letošnje seveda ni moglo vplivati v prilog vinogradom. Les je v vzpomladi pri ugodnem vremenu razmeroma naglo ozelerel, in grozdice lepo nastavil, ali valed poznejše suše opešal, da so jagode takorekč skozi noč izginile. Valed tega je tu bratve slaba, ali mošt dober. Nasadi z »izabelo« so pač bogato obloženi z lepimi in zdravimi grozdi.

Š Stánovo pri Veliki nedelji. Valed dolgotrajnega deževanja je gospodarstveno delo opešalo. Po njivah je zaostajala koruza, krompir bi se mrcal spravljati, hajdina, sicer rodna, ni mogla dozorevati, a že zrela je izgubljala zrnje. Te dni se je nebo zvedrilo, in gospodar ne ve skoro, katerega dela bi se lotil praje, ker se za opravke muči vsestranski. Tu je še žetev, tam setev, tudi bratva. Sicer pa v obče smemo z letino biti zadovoljni.

Š V mariborsko semenišče je bil sprejet v drugi letnik bogoslovec g. M. Grošelj iz Zaleznikov.

Š »Bratno društvo« v Laškem trgu priredi dne 23. oktobra t. l. v dvorani delniške pivovarne na Laškem gledališko predstavo: »Garibaldi«; gluma v enem dejanju, spisal Julij Rosen. Bob (krap) iz Kranja, veseloigra v enem dejanju s petjem. Poslovenjen po češkem. Vstopnina: Sedeži I in II. vrste 1 K 20 v., od III. do VI. vrste 80 v., ostali sedeži 50 v., stojnice 20 v. Začetek ob 4. uri popoldne. Med predstavo poje moški zbor bralnega društva.

Š V konkurz je prišel tovarnar papirja Adolf Goldmann pri Laškem.

Koroške novice.

k »Narodni dom« v Spod Dravogradu. Tukašnjo gostilno v »Narodnem domu« bo v začetku meseca listopada vzel v najem g. Jožef Kresnik, ki je sedaj v Mariboru. Zraven gostilne bo imel baje tudi mesnico.

k Duhovnikom bodeta posvečena dne 28. oktobra gg.: Iv. Lučovnik in Fr. Sommergerger. Prvi bodel obhajal novo mašo dne 30. oktobra v Šmarjeti v Rožni dolini, pridigar g. Iv. Dragasnik, provizor v Apačah; drugi pa dne 6. novembra v Spitalu ob Dravi, pridigar g. Ferd. Wappis, ravnatelj v Marjanišču.

k »Südmarka« in koroško učiteljsvo. Sobotne »polomane štince« prinašajo poročila o delovanju »Südmarka«, to se pravi, o denarju, o Judeževih groših, ki jih je »Südmarka« v zadnjem času razmetala med slovenski narod. Podpora sta dobila dva učitelja, prvi 50 K, drugi 100 K. Posojila pa eden 200 K, drugi pa 160 K. Da bi se ljudje le ne zadušili s temi Judeževimi groši, kakor se je svoj čas zadušil Judež z vrvo

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. oktobra.

Slovenski Američani o »Slov. Narodu«. Ameriška »Nova Domovina« piše: Priznati moramo, da smo s studom opazili, da ljubljanski »Slovenski Narod« pobira iz nekih ameriških »slovenskih« listov icfamtosti o ameriški katoliški duhovščini. Vsak človek pač ve, da se je in bode vse čase dobilo tuintam kakoga nevrednega duhovnika. Toda z velikim zadoščenjem lahko povemo vsakomur, ki mu je le kaj mar za resnico, da se je v vsakem slučaju omenjeni list doslej lagal. Splošno, niti eno pot še nisimo opazili, da piše kdaj resnico. Resnica je njemu isto, kot laž. Naj pometa med neštetimi nečistniki svojega tabora, pa naj že bo na Kranjskem ali pa v Ameriki. Skofom naj pa pripravi, da bodo kaznovali take duhovnike, ki bi se skazovali nevredne, kajti lahko mu na uho povemo, njemu in drugim, takim lovcem za nečistimi, da znajo ameriški in pa tudi evropski škofje prav obdušno in modro kaznovati take nevredne svetčnike, ki bi jih pa vsaj v Ameriki človek lahko na prate sešel. Tako je, »Narode« et Co. — Temu pristavljamo le, da resnično nevredne duhovnike, če hočejo odpasti, ravno pri »Narodu« kaj radi nastavlja. Za enega nevrednega duhovnika si ta družba vse prate obližne, če le more pobrati odpadke.

Državne podpore za pesnike in umetnike. Učno ministertvo raspisuje konkurz za državne podpore za pesnike, glasbenike in umetnike. Prošnje, katerim morajo biti priložena dokazila, se naj vložijo pri deželni vladi do 1. marca 1905.

Odlikovanje. Nemški cesar je podelil red rdečega križa III. vrste našem rojaku dr. Maksu Fabijaniju, slavnemu arhitektu na Dunaju.

Duhovske izpremembe na Gorickem. Č. g. Kodromatz Ivan, vikar na Ponikvah je imenovan za vikarja v Vedrijanu; č. g. Ferfolja Josip, kaplan v Štjaku je imenovan za vikarja na Ponikvah; č. g. Leban Albin, kaplan pri Sv. Luciji je imenovan za drugega kaplana v Tolminu; č. g. Švara Franc, novomašnik je imenovan za kaplana pri Sv. Luciji; č. g. Sedej Miklavž in Tabaj Ivan, novomašnika sta imenovana za prefekta v malo semenišče; č. g. Ušaj Josip, kurat v Batah gre za kurata na Banjšice; č. g. Vuga Ciril, kaplan v Kobaridu je imenovan za kurata v Batah; č. g. Zamar Ciril, novomašnik je imenovan za kaplana v Kobaridu; č. g. Mosettig Peter, kaplan v Flumičelu je imenovan za provizoričnega stolnega vikarja; č. g. Spagnul Benig, kaplan v Fari je imenovan za kaplana v Ločniku; č. g. Marolt Josip, novomašnik je imenovan za kaplana v Fari; č. g. Marangon Ivan, kaplan v Flumičelu je imenovan za vikarja v S. Martino di Terzo; č. g. Caneva Ivan in Baroncini Al, novomašnika sta imenovana kaplanoma v Flumičelu; č. g. Roman Rom., bivši prefekt v malem semenišču gre na Dunaj na filozofično fakulteto.

Jubilejno slavnost povodom 50 letnice razglasenja brezmadežnega spočetja blažene device Marije, priredi »Marijina družba v Trzinu« dne 23. okt. 1904, ob 5. uri popoldne v prostorih g. H. Dobrina (»Na Skali«). Spored: I. Pozdrav Brezmadežne. II. Govor. III. Družba na pesem. IV. Prvi čudeži v Lurdu. Izras petjem v treh dejanjih. V. Sreča Marijinega otroka. (Deklamacija.) VI. Nebeška vratarica. Dramatična legenda v petih dejanjih. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejmejo. — Nepovabilnim gostom vstop ni dovoljen.

Prihodnje porotno zasedanje v Gorici. Pri prihodnjem porotnem zasedanju obravnavale se bodo, kolikor je dosedaj znano, te le kazenske zadeve in sicer: proti Joabimi Stanonik, bivši poštni upravitelj v Renčah, zaradi poverljivosti. Ta zadeva se je imela obravnavati že pri zadnjem zasedanju porotnega sodišča, ali je izostala, ker jo je nje zagovornik, znani žid dr. Grazzadio Luzzatto, ravno isti čas populil ter zbežal na črki Krf. Druga proti Gezi Sahuherh, onemu teremtete namreč, ki je ukra del g. Plesu iz Devina kolesej in konja ter zbežal z njima proti Italiji, kjer so ga pa na meji orožniki ustavili, ker je prešlabo »skudiral«. Tretja proti Andreju Pičulinu, zaradi

ubojstva izvršenega nad Ivanom Tomažičem iz Renč. Najbrže prideta na vrsto tudi napad na Antona Pahorja, ki se je izvršil pri Fojani, in pa ubojstvo, izvršeno v Muhi nad občinskimi stražarjem Medeottom.

— V Trst je prišel včeraj cesarski namestnik princ Hohenlohe in takoj prevzel vodstvo mestniških uradov.

— Čudna svobodomiselnost. Od 13. do 17. septembra se je vrstila na Dunaju deželna učiteljska skupščina za Spodnje Avstrijsko in tam je staval meščanski učitelj Bruche naslednji predlog: »Deželna učiteljska konferenca izjavlja, da bi se z ustanovitvijo deških šol na Dunaju in po Spodnjem Avstrijskem oškodovalo nemško šolstvo dežele in se torej z ozirom nato, da ni nikake potrebe za take zavode, izreče z vso odločnostjo proti vsaki taki ustanovitvi.« — Predlog so sprejeli! — Nemci so pač povsod enaki. Kadar gre za ponemčevanje drugih narodov, jim je vsako sredstvo dobro, a da se postavi tako zbor pedagogov, v katerem so imeli celo takozvani svobodomiselni učitelji znatno večino, na tako strankarsko stališče in odreka Čhom pravico do pouka po temeljnih načelih pedagogike je jako hudo za »Uč. Tovariša«.

— Angleška eskadra je iz Trsta odplula proti Benetkam.

— Utonil je v Železnikih četni J. Potočnik, sodarjev sin. Mati ga je potegnila mrtvega iz vode.

— Iz Bovca poročajo: V soboto 15. t. mes. se je poslovil od nas pred. gospod Josip Abram, dosedanj vikar v Trenti in bivši naš kaplan, ki je imenovan za vikarja v Novakih pri Cerknem.

— Ogenj. Z Vidma ob Savi se nam poroča, da je dne 19. t. m. popoldne pogorel kozolec posestnika Jan. Koritnika v Starivasi. Zahvaliti se je pridnim, srečnim sosedom, ki so prišli takoj na pomoč, da se ni užgala hiša, ki je komaj 20 korakov oddaljena. Skode je nad 400 K. Zavarovan je bil za majhno sveto. Kako je ogenj nastal, se ne vé. — Dne 29. t. m. se vrše občinske volitve odbornikov. Agitacije so jako hude.

— Iz Zagreba poročajo, da je soc. dem. članikar Vitomir Korač nastopil 10mesečni zapor.

— Meščanske godbe v Kranju novi odbor je tako sestavljen: Ferd. Hlebš, predsednik, Josip Fusio, podpredsednik, Rudolf Pibrouz, tajnik, K. Windišcher, blagajnik; odborniki so: prof. dr. Zmavec, Tomo Pavšlar, Ivan Pr. Lampret, Edmund Rooss, I. Jagodic.

Medvedko ustrelil je pri Podgradu v Istri gozdar Fran Isara.

— Umrli je v Marinem Celju dne 18. t. m. ob 7. uri učitelj gosp. Josip Križnič, brat o. kr. šolskega svetnika Stef. Križniča. Pokojni bil je dobronar, duša, mehkega značaja in skoz in skoz veren katoličan. Previden z vsemi sv. zakramenti in ob zadnjem trenutku svojega dušnega pastirja ob sebi, ki mu je tudi zatisnil trudne oči, odšel je tja v boljši onkraj. Počivaj v miru, blaga duša!

— 25 000 kron znaša glavni dobiček loterije za vojaški spomenik. Opozorjamo cenjene bravce, da se vrši žrebenje nepreklicno 12. novembra 1904 in da je čisti dohodek te loterije namenjen podpore potrebnim, dela nezmožnim bojevnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice

Slavnosti »Katoliškega društva za delavke« v Ljubljani se udeležijo tudi deputacija hrvaškega delavstva iz Zagreba.

Socialen kurz za ljubljansko kršč.-soc. delavstvo je 14. t. m. prišel g. dr. Janez Ev. Krek. Uleležba je bila dobra. Voditelj poučnega tečaja bo v tej zimi predaval o narodni ekonomiji ali narodnem gospodarstvu. Omenjenega dne je dr. Krek predaval o merkantilizmu, kojega duševni oče je bil minister francoskega kralja Ludvika XIV. Colbert. Bstvo merkantilizma je: V državi bodi veliko denarja, in le malo naj ga gre iz države. Zahteva tudi popolno prostost v proizvajal in naseljevanju. Merkantilizem se je začel razvijati l. 1680. Proti merkantilizmu je nastopil pod Ludvikom XIV. osební zdravnik madame Pompadour Quesnay. Ta je pred vsem zahteval pospeševanje poljedelstva. Vse druge panoge so se razvile zaradi poljedelstva. V ostalem pa je tudi zahteval popolno prostost o izvrševanju obrta ter o naseljevanju. Njegov nauk se imenuje fiziokratizem. Od l. 1750. nadalje je pa vsled novih iznajdb pričela jako napredovati veleindustrija in to zlasti na Angleškem. Proti Colbertovim in Quesnyevim na čelom je na Angleškem nastopil Smith. On zahteva popolno prostost za industrijo in za delavce. Razmerje med kapitalom in

delom se bo uravnelo samo. A tudi njegov sistem, ki se imenuje mančesterski liberalizem, še poka. Propad delavstva je sledil mančesterskemu liberalizmu. Dr. Krek bo nadaljeval soc. kurz danes, v petek, v »Zvezinih« prostorih, Šelenburgove ulice št. 6 II. nadst. Kdor se ga hoče udeležiti, naj to naznani »Zvezinemu« tajniku.

Prizor z mitnice. Na Marije Terezije cesti pri mitnici je Janez Škerjanc, posestnik iz Sent Jurja se včeraj upiral plačati mitniško pristojbino. Zašel je zmerjati paznike in je postal tako razbijaten, da so morali poklicati na pomoč policaja, kateri ga je odvedel v zapor.

Policiji nagajal je včeraj pred rotovžem zidar Franc Rupar. Napol se je Laha in prišel pred magistrat pet in vpit. Kričal je, da se ne boji, če se ga tudi zapre, kar se mu je tudi zgodilo.

Z rešilnim vozom so prepeljali v deželno bolnišnico iz Bohinjske Batrice Viktorja Groboteka, kateremu se je sprožila puška. Ostrelil se je in težko ranil.

Prste mu je zmečkalo. Včeraj je delavcu Francetu Žabkarju na južnem kolodvoru zmečkalo prste na desni roki.

Poseben vlak z 200 udeleženci balneološkega kongresa se je peljal včeraj zvečer mimo Ljubljane na Dunaj.

Izgubila je Klara Sorn densarica z 20 K. Karol R. oknagel pa je izgubil dva prstana vredna 170 K.

Koncert »Društvene godbe« vrši se jutri zvečer v »Narodni kavarni«. Gospodske ulice. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstop prost.

Odbor »Pevskega zbora Glasbene Matice«, voljen na občnem zboru dne 10. okt., se je v seji dne 16. oktobra tako konstituiral: Načelnik g. prof. Anton Stritof, načelnikov namestnik gosp. Anton Razingar, pevovalje namestnik gosp. dr. Pavel Kowina, tajnik g. Dragotin Šebenik, tajnikov namestnik g. dr. Ferdo Müller, blagajnik gosp. Pavel Lozar, blagajnikov namestnik gosp. Fran Knific, arhivar gosp. Vinko Stegnar, arhivarja namestnik g. Ivan Završan, odbornik g. Avgust Stamear. — Ženski zbor: Načelnica gospa Julija Ferjančičeva, načelnice namestnica gospa Katica Furlanova, tajnica gospica Mici Krejči, tajnice namestnica gospica Pavla Treo, blagajnica gospica Marta Reich, blagajnice namestnica gospa Ela Auerjeva; odbornice gospice: Jela Poljanec, Ernestina Rekar, Albina Sark in Elza Svetek. — V veselilni odsek so bili voljeni na občnem zboru gg.: Vinko Stegnar, Anton Svetek, Dragotin Šebenik in Ivan Završan, ter gospice: Anica Ferjančič, Marta Reich, Jela Poljanec in Vida Prelesnik. — Preglednikom računov sta bila na občnem zboru voljena gg. Josip Juh in Fran Tauses.

Martinov večer šišenskega »Sokola« bode v nedeljo, dne 13. nov. v Koslerjevem zimskem salonu. Natančnejši vspeled se priobli pravočasno.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Noč ga je vzela. Tone Premk iz Obrš, bivši delavec na H-ušci, je osleparil štiri stranke za svoto 52 K z obljubo, da bode vse iz svojega zaslužka plačal, ker ima sedaj dobro delo. Toda Premk je po ponudi s Hrušice popihal, ne da bi kaj plačal. Vzel je pa pri delu tudi kos dinamita, češ da si je hotel glavo mazati. Ta kos dinamita je našel neki delavec v obdolženčevi postelji na spodnji deski na podstrešju, kjer je bivalo še 10 drugih delavcev. Premk je bil obsojen na tri mesece ječe. — Zaradi hudodelstva nenravnosti in ker je Franceta Sajovca štirikrat s kamnom udaril po glavi, obsojilo je sodišče Karola Isleniča, 15 let starega hlapca s Sapa, na šest tednov težke ječe. — Jopič je raztrgal France Rogelj, delavca na Savi, srenjskemu stražniku, kateri mu je zaradi razgrajanja napovedal aretacijo. Rogelj je bil obsojen na 7 mesecev težke ječe. — Spat je gonil fante Anton Lip v Topolih, a je slabo naletel. Ko je šel oborožen z gnojnimi vilami na dvorišče Tomaževe hiše, stopil je hlapce France Osemer z lesenim kijem v roki izza zida omenjene hiše ter ga je tako močno po glavi udaril, da se je Lip nezavesten zgrudil. Osemer je bil obsojen na 6 tednov ječe. — Z nožem stražniku grozil. V gostilni Marije Garbac v Skofji Loki je razgrajal kamnosek Valenti Pavšič, zato so ga hoteli odpraviti iz gostilne. Poklicali so stražnika Kerma; a obdolženec ga je jel psovati in mu groziti z nožem. Suil ga je psoval in v trebuh in v prsa s pestjo. Sodišče ga je obsojilo na 6 mesecev težke ječe. — Sleparski Makedonec. Dimitrij Stamen, 18 let star oženjen delavec iz Polanke v Makedoniji, je pri zgradbi bohinske železnice pri Farkašu Krausa jemal za

svojo kompanijo kruh na upanje, katerega je pri izplačevanju mezd vedno plačal. Zadnji čas pa si je za kruh pridržal 137 kron, istotako je tudi trgovcu Grobleku ostal dolžan za obleko 12 K 74 h ter je skušal skriti v svojo domovino pobegniti. Na ljubljanskem kolodvoru pa so ga prijeli. Obdolženec se je zagovarjal, da je bil h kaznivemu dejanju le po svojih domačinih zapeljan. Stamen je bil obsojen na dva meseca ječe. — Tatinska delavca. France Zagar in Lojze Brežič, delavca z Iga, sta v Hradskega vasi raznim strankam izmaknila gotovine v skupnem znesku 240 K 50 h, kar sama priznata. Sodišče je obsojilo Zagarja na sedem, Brežiča na šest mesecev ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Vsled nesrečne ljubezni se je včeraj v Frankobrodu ustrelila 23 letna operna pevka Ema Wenig. — Pri umoru svojega moža prisotna. Pred dunajskimi porotniki je bila obsojena mlada žena posestnica Birkfellner na osem mesecev ječe, ker je gledala, ko je njen ljubimec Kain vrgel njenega moža v vodo. Dokazati ji dogovorjenega umora niso mogli, ker se je Kain ustrelil. — Župnik samomorilec. Iz Lveva poročajo, da se je župnik Rupniku zmešalo. Skočil je iz vlaka in ostal na mestu mrtv. — Orožnik a umorili. Orožniškega postajevodje J. J. Staneke so neznani zločinci pri Budjevicah ustrelili. — Dvoboj je imel poslanec Berger s tovar. Kolbingerjem Tovarnar Kolb. je jako nevarno ranjen. — Morilec Franca Lindnerja, ki je pred kratkim umoril svojo ženo, so nedavno prijeli v Loosdorfu. — Motor je povozil na Dunaju 70letnega trgovca Sigmunda Grumerja, ki je bil takoj mrtv. — Gospice pritelefona na dunajski telefonski centrali jako trpe vled nestrpnega zvonjenja naročnikov. Vname so jim ušesna mrena. Mnogo jih je moralo opustiti službo. — Bojevnik iz bitke pri Visu, umirovljeni kapitan Julij vitaz plem. Gröler, je umrl v sredo v Trstu, star 64 let. V bitki si je zaslužil red železne krone. — Grofica Montignose, ločena soproga novega saškega kralja Friderika Avgusta, je kralju izrazila v jako toplih besedah svoje sožalje, a kralj ji ni odgovoril. — Dva in pol leta stari morilec. V New Yorku je iz ljubosumnosti ubil dva in pol leta stari Ernst Robinson svojo sestro. Že parkrat prej jo je hotel spraviti s pots. — Pobegnil je z Dunaja dsnarai agent Papi Kohn. Oškodoval je razne stranke za 70.000 kron. — Keltslovenski kongres se te dni prične v Parizu. — Mascagni kandidat. Ziani italijanski skladatelj kandidira v italijanski državni zbor v okraju Pesaru.

Telefonska in brzjavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Berolin, 21. oktobra. Iz Petrograda so brzjavili »Berliner Tageblattu«: V ponedeljek so Rusi zavzeli več pozicij ter so prodrli proti japonski fronti; tako se nahaja sedaj postaja Saho v njihovih rokah. Oidelek generala Miščenska se je v več priklah odlikoval. V ponedeljek je trajala bitka do 11. ure po noči; v torek je bilo radi strašnega dežja vse mirno. Ker so male reke silno narasle, je bilo gibanje čet nemožno.

Berolin, 21. oktobra. Iz Petrograda so sporočili včeraj »Lokal Anzeigerju«: Vesti o zmagi z bojišča so bile v vseh krogih ruske prestolnice sprejete z veliko radostjo. Te vesti so došle ravno na 50letnico prvega obstreljevanja Sebastopola in na prvi god malega prestolonaslednika. Z bojišča poročajo, da je bilo v boju levo japonsko krilo poraženo. Pri zavzetju »Hriba z drevesom« se je posebno odlikoval generalmajor Putilov, poveljnik druge brigade 5. vztočno-sibirske divizije strelcev od 2. sibirskega armadnega voja. Višina neke znamenite strategične točke je bila po njemu imenovana »Putilov hrib«. Najljutajji boj se je bil med topništvom; Rusi so uničili skoraj vse moštvo in konje japonskih baterij. General Kuropatkin je jahal vzlic strašnemu ognju po zavzetih pozicijah ter se je zahvaljeval četam.

Pariz, 21. oktobra. »Matin« je poročal iz Peterburga: Po mestu se je širila govorica, da je ruska vojska porazila dve japonski diviziji ter vjela 14.000 japonskih vojakov. To

vest je poročala posebna brzozavka iz Mukdena. Na glavnem stanu ni možno dobiti potrdila tej vesti.

London, 21. oktobra. Japonsko poslanstvo se vedno trdi, da ni res. da bi bili poraženi dve japonski diviziji z izgubo 12.000 moč. Mnogo ruskih ranjenec je umrlo, ker jih sanitarni vlaki niso mogli sprejeti. Tudi ni bilo mogoče dati vojskovi dovolj živil med to dolgotrajno bitko. Iz Tokia se poroča, da je japonska leva armada izgubila 5000 moč. Iz Saseho je odplovalo 90 prevoznih parnikov, ki peljejo Ojami na pomeč 75.000 moč, 200 topov, obleko itd. Druga japonska armada bo štela 400.000 moč s 1000 topovi.

London, 21. okt. Reut. dopisnik javlja iz Mukdena: Veliki boj ob reki Sahe se je končal s tem, da si stoje obe vojski parno s fronte proti fronti. Deli ju le reka. Topniški dvoboj je trajal 18 in 19 t. m. celi dan. Ruski centum se pomiče v kljub hudi kanonadi naprej. Rusko levo krilo je nasledilo iz vrstno pozicijo, ki obvladuje reko Sahe. Zadnje deževje je povzročilo povodnji, vsled česar se morajo rabiti pontoni. Na desnem krilu gredo Rusi naprej ter so pregnali Japonce z enega brega.

Peterburg, 21. oktobra. Izredna dolgotrajnost velikanske bitke, ki traja že dvanajst dni, se pripisuje neugodnosti vremena in pa temu, da oba nasprotnika dolgo nista porabila za boj rezervnih čet.

Peterburg, 21. okt. Kuropatkin je zasedel višine pri reki Sahe. Ker je nastavljal velike sile med Mukdenom in Banjapudzo, ni pričakovati, da bi Kuroki mogel mnogo prodirati in res več ne pritiska tako hudo na Stakelberga. Rusi utrjujejo črto ob reki Hunhe. Pričakujejo še pet evropskih brigad z brzostrelnim topništvom.

London, 21. oktobra. Reuterjev urad javlja iz C. t. m. so poizkušali Japonci z vso silo vzeti Erlunšan, a 9. pa Rusi japonske utrdbe. Oboji brez uspeha. Pozneje so Japonci v nenadnem napadu zavzeli železniški most, ki je 500 metrov od daljn od Erlunšana. Rusi so večkrat zaman poizkušali Japoncem zavzeti pozicijo. Dne 10. t. m. je šlo devet torpedov iz luke, da podpirajo napad na levo japonsko krilo. Ena japonska topničarica je bila poškodovana od mine. Dne 13. t. m. se je bil okrog Erlunšana hud boj. Japonci so imeli 300 mrtvih. Vest o prihodu baltijskega brodograja je vzbudila v Port Arturju velik entuziazem.

Peterburg, 21. oktobra. Veliki knez Ciril se je podal v Italijo v svrhu popolnega ozdravljenja.

Skagen (Danske), 21. okt. Včeraj zjutraj je priplovalo v Aalbakerski zaliv južno od Skagena ceem ruskih vojnih ladij baltijske eskadre. Proti 8. uri je šlo mimo Hirtsholma še 8 drugih vojnih ladij. Vse vojne ladje so se usidrale v zalivu, kjer so tudi 4 parniki s premogom.

Laški trg, 21. okt. Občina Sv. Krišča, ki je bila doslej v nemškutarskih rokah, prešla je včeraj po hudi borbi v vseh treh razradih v slovenske roke.

Dunaj, 21. oktobra. V nižjeavstrijskem dež. zboru je bil danes velik vihar. Gesemann je uložil nujni predlog o zadevi prepovedi bakljade Luegerju, ki bi se imela vršiti jutri. Očital je vladi, da se je pustila teror. soc. dem. in da je to strahopetstvo — Predlagal je naj izreče deželni zbor vladi svoje obžalovanje. Galerija je hrupno pritajevala. Deželni glavar je brez uspeha zvonil. Oglasil se je k besedi Seitz. Se vedji vihar. Seitz pravi, da noče zagovarjati prepovedi, a Lueger je tako domišljav človek, da bi bilo treba preiskati, če je še razsoden. Pri teh besedah je nastal nepopisen vihar in vrisč. Galerija je tulila. Kršč.-socialni pgalanci so bili ob mize. Cesarški namestnik je zagovarjal prepoved, češ, da bi tudi soc. demokrat ne bilo dovoljeno tako nastopiti v

čas, ko sboruje dež. zbor. Sejo je moral dež. maršal prekiniti.

Budimpešta, 21. okt. Kakor poroča ogrski uradni brzozav, je honvedni minister naznanil ogrski ligi proti dvoboju, da smejo vstopiti v društvo rezervni, neaktivni in upokojeni honvedni častniki.

Zagreb, 21. oktobra. Včeraj je bila slovesno otvorjena hrvaška trg. obrtna izložba in muzej tukajšnje trg. in obrtne zbornice. Izložbo je otvoril ban. Na banketu je govoril tudi predsednik ljubljanske trg. in obrtne zbornice.

Pulj, 21. okt. Tu bodo 30 t. m. odkrili spomenik cesarici Elizabeti.

Meteorološki poročila.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 726,9 mm

Čas opazovanja	Št. oblakov	Temperatura zraka	Temperatura vode	Veterevi	Nebo	Pojasnevanje
20. 9. zveč.	741-3	10,1	sl. jvzh.	obi.		
21. 7. jut.	739-6	7,3	brezvetr.	megla		0,0
21. 2. popol.	737-2	15,6	sl. svzh.	jasno.		

Srednja večerajšnja temperatura 11,5° norm. 9-7°

Tržna poročila.

20. oktobra.

Budimpešta. Pšenica za oktober 10,22 do 10,23; za april 10,64 do 10,65. Rž za oktober do —; za april 8,06 do 8,18. Oves za okt. K 6,92 do 6,93; za april 7,34 do 7,35. Koruza za oktober 7,40 do —; za maj 7,49 do 7,50. Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje slabotno, mirno, prodaja 150 0 met. stolov, vzdržno. Druga žita vzdržana. Vreme: oblačno.

Nocoj, 18. t. m. ob 7. uri zvečer je zapustil te solzno dolino, previden s sv. zakramenti v navzočnosti svojega dušnega pastirja p. n. gospod

Josip Križnič
šolski voditelj v Ligu.

Bodi ti zemljica lahka!
Ne zabi Te
1772 1-1 Tvoj

France.
Marijino Celje, 18. okt. 1904.

Jecljanje!

V Trstu se otvori tečaj za zdravljenje glasu. Jamstvo za popolno ozdravljenje. Neštevilno zahvalnih pism, ki so po mnogih letih došle od ozdravljenih, kojim se bolezen ni povrnila. Prijave sprejema uprava lista »Edinost« v Trstu, ali pa Mad. A. Nagel, Sprachheilanstalt Interlaken, Švica. 1769 3-2

Prepričajte se!

Najboljši in najnovejših vrst

slamorenice in klinje. gepeljni in motori, trombe in cevi za vodovode dobite v skladiščih

Fran Zeman-a
Ljubljana, Poljanska cesta št. 24.

Učenca v trgovino z mešanim blagom, starega od 14—16 let, dobrih in poštenih itaršev, veččega slovenskega jezika v govoru n pisavi, sprejemem takoj.

IVAN KOPATIN, trgovec, v Št. Vidu pri Vipavi.

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ * LJUBLJANA *
Stari trg št. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga. 1377 20-10

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

„Hotel Balkan“ - Trst

1725 10-5 Piazza della Caserma (Narodni Dom)
3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna
Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju.

Dvigalo. Električna razsvetljava. Kopališča.
Shajališče tujcev.

Po ugodni ceni
sukneno blago pri

R. Miklauc
Ljubljana
Špitalske ulice št. 5.

165052-17

Barve za učence ima v največji izbi v zalogi trdke
BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. 524 19 11-7
Vnanja naročila proti povzetju.

Pijte

Klauerjev „Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150-87

Žrebanje nepriključno
12. novembra 1904.

Srečke vojaškega spomenika
à 1 krono
1753 3 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.

Glavni dobitnik
kron 25.000 kron
priporoča
J. C. Mayer, Ljubljana.

Nagrobne križe

slamorenice, bakrene kotle za žganje, vlite kotle, mesorenice, sploh vso železnino, kakor tudi kompletne kuhinjske oprave se dobivajo najcenejše pri

Karola Kavškega nasl.
SCHNEIDER & VEROVŠEK
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

1708 6-4

Menjarična delniška družba „MERCUR“
I. Wolzelle 10 in 12, Dunaj, I. Strubelgasse 2.

„Makup in prodaja“
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promene za vsake žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurzi vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče višinega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 388

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Kotliške Tiskarne“ v Ljubljani.